افق حوزه

• سال بیست و دوم
• شماره ۷۶۶
• دوشنبه ۶ شهریور ۱۴۰۲
• ۸ صفحه • ۳۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
• سرپرست مرکز رسانه و فضای مجازی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه: رضا رستمی
• سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
• تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
• نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
• امور هنری: سید امیر سجادی
• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۲۵

در محضر نور

حضرت امام جعفر صادق علیه‌السلام

لا تَدَع زیارَةَ الحُسَینِ‌بنِ عَلیّ علیه‌السلام ومُر اَصحابَکَ بِذالِکَ، یَمُدُّ الله فی عُمرِکَ ویَزیدُ الله فی رِزقِکَ ویُحییکَ الله سَعیدا ولاتَموتُ اِلاّ سَعیداً ویَکتُبکَ سَعیداً.

زیارت امام حسین علیه‌السلام را رها نکن و دوستان خود را هم به آن سفارش کن که در این‌صورت، خداوند عمرت را طولانی و روزی‌ات را زیاد می‌کند و زندگی‌ات را همراه با سعادت می‌کند و جز سعادتمند نمی‌میری و نام تو را در شمار سعادتمندان، ثبت می‌کنند.

کامل الزیارات، ص ۱۵۲

سخن بزرگان

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی

اهمیت زیارت اربعین، تنها به این نیست که از نشانه‌های ایمان است؛ بلکه طبق روایت، در ردیف نمازهای واجب و مستحب قرار گرفته است. بنابراین همان‌گونه که نماز، ستون دین و شریعت است، زیارت اربعین و حادثه کربلا نیز، ستون ولایت است؛ امّا مهم آن است که دریابیم، نماز و زیارت اربعین، انسان را چگونه متدین می‌کند.

آیت‌الله حسینی بوشهری

در دیدار رئیس کانون‌های فرهنگی هنری مساجد کشور تأکید کرد

تغییر فضای جامعه با احیای مساجد

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله حسینی بوشهری، ۳۰ مرداد در دیدار رئیس و اعضای ستاد کانون‌های فرهنگی هنری مساجد کشور، با اشاره به جایگاه مسجد در قرآن کریم، گفت: در قرآن حدود بیست و هشت مورد نسبت به مسجد و عمران و آبادانی آن سخن به میان آمده است.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، عمران مسجد را فراتر از ساخت‌وساز مسجد ارزیابی کرد و ابراز داشت: عمران مسجد که در قرآن بدان تأکید شده است، می‌تواند معنای گسترده‌ای داشته باشد. امام صادق علیه‌السلام در پاسخ به سؤالی، عمران مسجد را به معنای مطرح نشدن سخن باطل در مسجد معرفی کردند که نشان از این است که «عمران» در آیات شریفه قرآن کریم، عمران و آبادانی فرهنگی مسجد را هم شامل می‌شود.

وی ادامه داد: گرچه ساخت و ساز مسجد ارزشمند است؛ ولی باید در مساجد ما کار فرهنگی انجام شود، زیرا چه بسا مساجدی که از لحاظ ساختمان وضعیت خوبی دارند، ولی از لحاظ فرهنگی، فعالیت و اثرگذاری خاصی ندارند که در این صورت تأمین کننده هدف مورد نظر نیستند.

امام جمعه قم در ادامه سخنان خود به تفسیر آیه ﴿إنما یعمر مساجد الله من آمن بالله والیوم الاخر وأقام الصلاة وآتی الزکاة ولم یخش إلا الله فعسی أولئک أن یکونوا من المهتدین﴾ پرداخت و اظهار داشت: مطابق این آیه شریفه، کسانی می‌توانند مسجد را به عمران و آبادانی برسانند که در بعد اعتقادی، ایمان به مبدأ و معاد و در بعد رفتاری نیز اقامه صلاة و زکات را داشته باشند.

وی ادامه داد: ویژگی بعد هم این است که خدا را در همه امور حاضر و ناظر ببینند و از کسی جز او نهراسند.

بعد از همه این مراحل، خداوند می‌فرماید «فعسی أولئک أن یکونوا من المهتدین.» یعنی امید است که این افراد از هدایت شدگان باشند.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه خطاب به مسئولان کانون‌های فرهنگی هنری مساجد خاطرنشان کرد: شاید شما در مساجد آجری روی آجر نگذارید؛ اما فعالیت‌های شماست که مسجد را زنده، پویا، حرکت‌آفرین، هدفمند و خداباور نسبت به گروه هدف تبدیل می‌کند.

آیت‌الله حسینی بوشهری با یادآوری علت نامگذاری روز جهانی مسجد در پی آتش زدن مسجد الأقصی در سال ۱۳۴۸ هجری شمسی و تلاش‌های صهیونیست‌ها در سال‌های پس از آن برای آسیب زدن به ساختمان مسجد، هدف نهایی رژیم صهیونیستی را از بین بردن قبله اول مسلمانان و ساخت یک معبد یهودی عنوان کرد و افزود: علت اینکه ما این روز را گرامی می‌داریم، این است که قرآن اهتمام زیادی نسبت به مسجد الأقصی دارد و مسلمانان تا مدت‌ها به طرف آن نماز می‌خواندند و علاوه بر آن، این مسجد جایگاه و محل عروج پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله است.

یکی از فلسفه‌های جهاد، حفظ اماکن مذهبی است

استاد حوزه علمیه قم یکی از فلسفه‌های جهاد را حفظ اماکن مذهبی همچون مسجد عنوان کرد و آن را نشانه جایگاه ویژه مسجد دانست و اظهار داشت: خداوند در قرآن کریم می‌فرماید «و لولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع و بیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله کثیرًا.» یعنی اگر نبود اینکه عده‌ای به جهاد بپردازند، این بنیان‌های عبادت، چه کلیسا و کنیسه و چه مساجد، از بین می‌رفتند؛ بنابراین مطابق این آیه شریفه، یکی از فلسفه‌های جهاد، حفظ این پایگاه‌های اعتقادی است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به بیان ویژگی‌های مسجد طراز انقلاب اسلامی و کارکردهای آن پرداخت و ابراز داشت: معماری، نظافت و همچنین خدمتگزاران مسجد، از امام جماعت تا خادم باید متخلق به اخلاق دینی بوده و شرایط مناسبی داشته باشند، تا کارکردهای متنوع مسجد امکان‌پذیر باشند.

کانون‌های مساجد موتور محرک مساجد هستند

نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری افزود: هیچ مرکزی نمی‌تواند جایگاه این پایگاه عظیم را پر کند؛ بلکه این مراکز بدلی گاهی نتیجه عکس نیز به همراه دارند. مسجد علاوه بر بعد عبادی که مسئله بسیار مهمی است، کارکردهای متنوع دیگری نیز دارد که کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

آیت‌الله حسینی بوشهری در ادامه به بیان برخی از کارکردهای مسجد پرداخت و آن را پایگاه آموزشی، مرکز فرهنگی، تبلیغی، سیاسی، اجتماعی و محل آرامش عنوان کرد و بیان داشت: مسجد مرکز تشکیل حکومت اسلامی در زمان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله بوده است و تمامی فعالیت‌ها از تعیین سیاست‌های نظام تا تعلیم و تعلم در مسجد انجام می‌گرفته است.

وی افزود: مسجد کارکرد رسانه‌ای هم دارد؛ چرا که عدالت یکی از شروط امام جماعت است و بنابراین صحیح‌ترین اخبار را می‌توان از مسجد دریافت کرد؛ بر خلاف فضای مجازی که به واسطه بمباران رسانه‌ای دشمن پر از اخبار دروغ است.

رسالت امام جماعت تنها اقامه نماز نیست

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم خطاب به مسئولان کانون‌های مساجد گفت: اقتضائات زمان را در نظر بگیرید و در ایجاد تحول به صرف تغییر واژگان بسنده نکنید؛ بلکه تلاش کنید از این ظرفیت‌ها به‌خوبی بهره‌برداری نمایید؛ چرا که اگر مساجد ما احیا شوند، فضای جامعه تغییر خواهد کرد.

وی کانون‌های مساجد را موتور محرک مساجد توصیف کرد و خطاب به ائمه جماعات تصریح کرد: رسالت امام جماعت تنها اقامه نماز نیست؛ بلکه باید با افرادی که همسایه مسجد هستند ارتباط بگیرد و فرزندان آن‌ها را به مسجد جذب کند. نباید از آموزش نوجوانان غافل شد. کانون‌های فرهنگی باید میان مسجد و سایر فضاهای آموزشی مانند پیش‌دبستانی، دبستان و بالاتر ارتباط عمیقی ایجاد کنند.

آیت‌الله حسینی بوشهری در پایان سخنان خود، یکی از مشکلات مساجد را تعدد مراکز تصمیم‌گیر درباره مسجد ارزیابی کرد و خواستار تقسیم کار این مراکز و فعالیت تحت یک مدیریت واحد شد.

گفتنی است در ابتدای این جلسه، حجت‌الاسلام والمسلمین کمال خداداده گزارشی از فعالیت‌های کانون‌های فرهنگی- هنری مساجد کشور ارائه کرد و فراهم‌سازی شرایط حضور با نشاط نوجوانان و جوانان در مسجد را از مهم‌ترین اهداف کانون‌های مساجد برشمرد و از فعال‌سازی کانون‌های اختصاصی بانوان خبر داد.

آیت‌الله اعرافی در دیدار اعضای ستاد همایش بین‌المللی «ذوجناحین»

همایش‌های بین‌المللی، عمیق، دقیق و اجتهادی برگزار شود

آیت‌الله اعرافی بر اهمیت عمیق، دقیق و اجتهادی برگزار شدن همایش‌های بین‌المللی تأکید و ارائه محتواهای دانشی در حوزه رسانه و فضای مجازی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های پویای حوزه را با اهمیت برشمرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، ۴ شهریور در دیدار اعضای ستاد همایش بین‌المللی جعفربن ابی‌طالب علیه‌السلام «ذوجناحین»، از تلاش و مجاهدت و اقدام بزرگ و راهبردی احیای نام صحابه نام‌آور و شخصیت‌های بزرگ تقدیر و اظهار کرد: تجربه‌های گذشته این گروه در برپایی همایش‌های بزرگ بین‌المللی نشان می‌دهد که کارهای بزرگ را می‌توان با دست خالی و رویکرد جهادی رقم زد.

وی از نگاه کلان و راهبردی و زنجیره‌وار دست‌اندرکاران همایش بین‌المللی جعفربن ابی‌طالب علیه‌السلام تقدیر کرد و یادآور شد: اینکه کار به‌صورت زنجیره‌ای مد نظر قرار گرفته، بسیار ارزشمند است؛ علی‌رغم تمام کارهای زیادی که در تاریخ حوزه، اینکه این مجموعه همایش‌ها در معرفی صحابه رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله، در عین توجه به رویکرد تاریخی، مبتنی بر پشت صحنه کلامی مد نظر قرار دارد، بسیار ارزشمند است.

مدیر حوزه‌های علمیه، ضمن اشاره به فصل راهبردی و کلامی و روح حرکت در برپایی همایش‌های فاخر بین‌المللی، با تأکید بر اینکه معرفی صحابه و تابعین در مدار اهل‌بیت علیهم‌السلام بسیار مهم است، خاطرنشان کرد: نیاز است تا برگزاری چنین همایش‌هایی، در عین شمولیت و تسریع در برگزاری، مبانی آن مبتنی بر نقشه راه راهبردی هدفمند دنبال شود.

وی بر اهمیت انعکاس پژوهش‌ها در محیط‌های علمی و بازتاب و انعکاس دانشگاهی آن تصریح نمود و یادآور شد: یکی از اصول فعالیت بین‌المللی، توجه به بازتاب رویکردهای علمی این همایش در جهان اسلام است. محصولات باید به ادبیات مختلف و زبان‌های گوناگون و در قالب بسته‌های اثرگذار در جهان اسلام تبدیل گردد. فراوری محصولات پژوهشی و عرضه آن در جهان اسلام بسیار مهم است.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، اشراب شبکه‌های تبلیغی حوزه‌های علمیه، از تولیدات و محصولات این همایش را بسیار مهم ارزیابی و اذعان کرد: تعریف دوره‌های تخصصی شخصیت‌شناسی، یکی از مسیرهای اشاعه فکر و اندیشه است که می‌تواند مورد توجه دبیرخانه این همایش قرار گیرد.

وی گزارشی از فعالیت‌های دبیرخانه حمایت از پروژه‌های مورد نیاز نظام اسلامی در حوزه‌های علمیه ارائه نمود و با بیان اینکه بیش از ۲۵۰۰ ایده و طرح و ۵۰۰ پروژه علمی مورد حمایت قرار گرفته است، یادآور شد: یکی از ظرفیت‌هایی که می‌تواند مورد اهتمام قرار گیرد، ارائه طرح و پروژه‌های راهبردی و عملیاتی به دبیرخانه حمایت از پروژه‌های مورد نیاز نظام اسلامی است.

آیت‌الله اعرافی بر اهمیت عمیق، دقیق و اجتهادی برگزار شدن همایش‌های بین‌المللی علمی تأکید کرد و با بیان اینکه کتاب‌های این همایش باید با نگاه اجتهادی مورد توجه قرار گیرد، اظهار کرد: ارائه محتواهای دانشی در حوزه رسانه و فضای مجازی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های پویای حوزه، از جمله شبکه ولایت، خبرگزاری حوزه و تبلیغ مجازی حوزه‌های علمیه، می‌تواند مورد توجه دست‌اندرکاران قرار گیرد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود، ضمن اشاره به هجرت جعفربن ابی‌طالب علیه‌السلام به حبشه، این هجرت بزرگ را فوق راهبردی توصیف کرد و یادآور شد: جعفربن ابی‌طالب علیه‌السلام نخستین پرچمدار اسلام راستین در سرزمین‌های خارج از حجاز بود؛ هجرت به حبشه توطئه‌های بسیاری در مقابله با اسلام و مسلمین را نقش‌برآب کرد.

وی گریزی به نماز حضرت جعفر علیه‌السلام و فروع فقهی و آثار مختلف آن زد و با بیان اینکه با توجه به فروع فقهی نماز جناب جعفر، می‌توان کتاب فقهی ناظر به آن نوشت، بر اهمیت معرفی شخصیت‌ها در قالب تولیدات هنری و رمان اشاره و تصریح کرد: نیاز است تا نسبت تولیدات همایش‌های علمی، با درختواره رشته‌های حوزه و جامعة المصطفی بازتعریف گردد. توأمان با نگاه تاریخی و کلامی، باید شخصیت‌شناسی صحابه در رشته، گرایش و رویکردهای تخصصی اشراب و بازتعریف گردند.

• همایش هشت شخصیت تراز صدر اسلام برگزار می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی هم در این دیدار، با بیان اینکه تاکنون دو همایش حضرت خدیجه کبری و حضرت حمزه سیدالشهدا علیه‌السلام برگزار و کتاب‌های چندجلدی در راستای شخصیت‌های این بزرگواران منتشر شده است، خاطرنشان کرد: بر آنیم تا طی ۱۰ سال آینده، همایش هشت شخصیت بزرگوار تراز جهان اسلام؛ از جمله جعفربن ابی‌طالب، عمار، ابوذر، مقداد، سلمان، ام‌سلمه و اسما برگزار نماییم.

وی جعفربن ابی‌طالب علیه‌السلام را سومین همایش مجتمع آموزش‌عالی تاریخ، سیره و تمدن اسلامی دانست و با بیان اینکه این همایش تحت عنوان همایش بین‌المللی ذوالجناحین برگزار خواهد شد، اظهار کرد: در برگزاری این همایش بین‌المللی، مجموعه‌های متعددی مشارکت نموده و برای این دوره از همایش، ۵ محور مورد توجه قرار گرفته است.

عطر یار

مسیر اربعین

محمود ژولیده

چه خوش است با تو عمری نفس از جگر کشیدن
به کمال همنشینی ز تو بال و پر کشیدن
چه خوش است از لقای تو مُدام فیض بردن
لحظاتی از ملاقات تو را به بر کشیدن
چه خوش است هم‌نفس با تو شدن به هر بهانه
ز حجاب‌ها بریدن، میِ وصل سر کشیدن
چه خوش است با تو گفتن، ز تو، از خودت شنیدن
سخنِ تو از درازا به دل سحر کشیدن
چه خوش است همچو مرغِ سحر از تو ذکر کردن
همه شب هوای احیای تو را به سر کشیدن
نه گداست لایقِ تو، نه دل است عاشقِ تو
که ز جان نَفَس به دنبال تو دربدر کشیدن
به هزار پیچ و خم، در ره تو گذشت عمرم
نشد عاقبت که بار غم همسفر کشیدن
دل شیر خواهد این ره، جگر هزار زخمه
که تحملِ هجومِ همه دَم خطر کشیدن
اگر از تو شرحِ صدری نرسد به سینه ما
به‌خدا محال باشد نفسی دگر کشیدن
غم نوکر تو این است که به عشق کربلایت
به مسیر اربعینی سوی یار پر کشیدن

رئیس مجمع نمایندگان طلاب و فضلای حوزه علمیه قم

حضور روحانیت در اربعین به تصویر کشیده شود

حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر با بیان اینکه باید حضور روحانیت در اربعین به تصویر کشیده شود، گفت: طلاب و حوزویان، خدمات خوبی به جامعه ارائه می‌کنند که انعکاس این خدمات اهمیت ویژه‌ای دارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر رئیس مجمع نمایندگان طلاب و فضلای حوزه علمیه قم، ۳۱ مرداد در نشستی با حضور اعضای هیئت‌رئیسه این مجمع که در حاشیه بازدید از خبرگزاری حوزه برگزار شد، با اشاره به اینکه در گذشته مردم و روحانیون برای دیدار با مراجع، سفرهای دور و درازی را طی می‌کردند، اظهار کرد: امروز باید از ظرفیت رسانه استفاده کنیم تا زندگی علما را به عنوان الگوهای عملی به جامعه منتقل کنیم.

وی با بیان اینکه علمای شیعه ستاره‌های درخشان آسمان تفکر امت اسلام هستند، مطرح کرد: علمای شیعه نزدیک‌ترین افراد به فرهنگ اهل‌بیت علیهم‌السلام هستند که باید به عنوان خوراک و محتوای اصلی به نسل‌ها معرفی شوند.

رئیس مجمع نمایندگان طلاب با اشاره به اینکه حوزه باید در بحث انتخابات ورود جدی داشته باشد، عنوان کرد: خبرگزاری حوزه در این عرصه می‌تواند با بررسی اندیشه‌های امامین انقلاب، ملاک‌های جدیدی برای انتخابات ایجاد کند.

وی با بیان اینکه باید حضور روحانیت در اربعین به تصویر کشیده شود، خاطرنشان کرد: طلاب و حوزویان خدمات خوبی به جامعه ارائه می‌کنند که انعکاس این خدمات اهمیت ویژه‌ای دارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر با اشاره به اینکه میز انتخابات در مدرسه علمیه فیضیه و دارالشفا برپا شده است، تصریح کرد: اگر بخواهیم ستاره دنباله‌دار هدایت حوزوی ادامه‌دار باشد، باید طرح‌ها به یکدیگر پیوسته باشند.

وظیفه مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه روایت صحیح از حوزه است.

حجت‌الاسلام رضا رستمی نیز در این دیدار به معرفی بخش‌ها و مدیریت‌های مختلف مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه پرداخت.

وی با اشاره به اینکه حوزه علمیه، دریایی از معارف و محتوا است، مطرح کرد: جامعه توقع دارد حوزه علمیه این محتوا و معارف را به دستشان برساند و مسئولیت این حرکت با مرکز رسانه است.

سرپرست مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه با بیان اینکه وظیفه ما روایت صحیح از حوزه است، عنوان کرد: با همکاری با مجمع نمایندگان طلاب می‌توانیم به محتوای دقیق‌تری از استان‌ها برسیم.

همچنین در این نشست سایر اعضای هیئت‌مدیره مجمع نمایندگان طلاب و فضلای حوزه علمیه قم نیز در سخنانی به بیان دیدگاه‌های خود در خصوص تعامل رسانه حوزه و مجمع پرداختند.